

DE ZALIGMAKER IN DE TEMPEL

Lezen:

Lukas 2:1-52

Inleiding

Lukas 2 is een hoofdstuk vol beweging. Keizer Augustus geeft een bevel, Jozef en Maria reizen naar Bethlehem, engelen verschijnen aan herders, Simeon en Anna komen in de tempel en Jezus gaat als twaalfjarige met Zijn ouders naar Jeruzalem. Toch staat in al deze gebeurtenissen één Persoon centraal: Jezus Christus.

Lukas laat zien dat Hij werkelijk mens is geworden. Hij wordt geboren, gewikkeld in doeken, besneden, voorgesteld in de tempel en opgevoed in Nazareth. Tegelijk wordt vanaf het begin duidelijk dat Hij meer is dan een gewoon kind. Hij is de Zaligmaker, Christus, de Heere en de Zoon van de hemelse Vader.

Dat roept ook ons tot luisteren. Wie is dit Kind? Waarom komt Hij in zo grote vernedering? En wat betekent het voor ons om Hem te verwachten, te zoeken en te belijden?

Bijbelstudie

De geschiedenis begint met een bevel van keizer Augustus. Hij wil de bevolking laten inschrijven. Voor Augustus is dit een bestuurlijke maatregel, bedoeld om zijn macht en rijkdom te ordenen. Voor God is het echter een middel waardoor Jozef en Maria in Bethlehem komen. Daar moest, naar Gods beloften, de Zaligmaker geboren worden. De keizer denkt de geschiedenis te bepalen, maar boven zijn besluit staat de regering van God.

Jozef gaat vanuit Nazareth naar Bethlehem omdat hij uit het huis en geslacht van David is. Maria reist met hem mee. Zij is zwanger, maar niet op een manier die door mensen gemakkelijk wordt begrepen. De geboorte van Jezus vindt plaats onder eenvoudige en armoedige omstandigheden. Er is geen plaats voor hen in de herberg. Het Kind wordt in doeken gewikkeld en in een kribbe gelegd.

Hier zien wij de diepe vernedering van Christus. Hij, Die de Zaligmaker en de Heere is, komt niet met uiterlijk vertoon. Hij wordt niet geboren in een paleis, maar in eenvoud. Zijn heerlijkheid wordt niet door mensen erkend. Toch is juist dit Kind de grote gave van God. De omstandigheden van Zijn geboorte maken Zijn waarde niet kleiner. Integendeel, zij laten zien hoe vrijwillig Hij Zich vernederde om zondaren te redden.

De eerste verkondiging van Zijn geboorte klinkt niet in de tempel of aan het hof, maar in het open veld bij herders. Zij houden 's nachts de wacht over hun kudde. Plotseling staat een engel bij hen en worden zij omstraald door de heerlijkheid van de Heere. Zij vrezen met grote vreze. Dat is begrijpelijk: wanneer Gods heerlijkheid dichtbij komt, ontdekt de mens zijn kleinheid en schuld.

Maar de engel zegt: "Vreest niet." Dat is geen oproep om onverschillig te worden. De herders mogen hun angst verliezen omdat er goed nieuws is. Er is hun een Zaligmaker geboren. Hij is Christus, de Heere. In deze namen klinkt de volle betekenis van Zijn komst. Hij is de Redder van schuld en nood. Hij is de Gezalfde, op Wie Gods volk heeft gewacht. Hij is de Heere, Die met goddelijk gezag komt.

Het teken is opmerkelijk eenvoudig: zij zullen een Kind vinden in doeken, liggend in een kribbe. God geeft geen teken dat menselijke hoogmoed prikkelt. De herders moeten geloven wat hun verkondigd is en vervolgens gaan zien. Zij gaan met haast. Hun geloof blijft niet steken in verwondering of gesprek. Zij zoeken het Kind en vinden precies wat hun is gezegd.

Daarna maken zij bekend wat zij gehoord hebben. Zij worden getuigen. Hun verkondiging wekt verwondering bij de hoorders. Maria reageert anders: zij bewaart de woorden en overlegt ze in haar hart. Beide reacties zijn belangrijk. Het Evangelie moet worden doorgegeven, maar ook diep worden overwogen. Er is plaats voor spreken én voor stil luisteren. De herders keren terug naar hun kudde terwijl zij God verheerlijken en prijzen. Wie Christus werkelijk heeft ontmoet, blijft niet dezelfde.

Na acht dagen wordt het Kind besneden en ontvangt Hij de naam Jezus. Deze naam was al vóór Zijn geboorte aangewezen. Zijn naam is geen toevallige aanduiding, maar verkondigt Zijn werk: Hij is de Zaligmaker. Vervolgens brengen Jozef en Maria Hem naar de tempel. Zij handelen overeenkomstig de wet. De Heere Jezus wordt van jongs af aan geplaatst binnen de weg die God voor Zijn volk heeft gegeven.

In de tempel ontmoeten zij Simeon. Hij is rechtvaardig en godvrezend, en hij verwacht de vertroosting van Israël. Zijn leven is gericht op Gods belofte. Hij wacht niet op verbetering door menselijke kracht, maar op de komst van de Christus. De Heilige Geest leidt hem naar de tempel op het moment dat Jezus daar wordt gebracht. Simeon neemt het Kind in zijn armen en belijdt dat hij Gods zaligheid heeft gezien.

Let op de persoonlijke toon van zijn lofzang. Hij spreekt niet alleen over een algemene mogelijkheid, maar over Gods zaligheid die hij heeft gezien. Het Kind is Gods redding, bereid voor alle volken. Hij is een Licht tot verlichting van de heidenen en tot heerlijkheid van Israël. Daarmee wordt duidelijk dat Christus niet slechts voor één groep of één soort mensen gekomen is. Gods heil is ruim in zijn bekendmaking, terwijl het tegelijk alleen in deze Christus te vinden is.

Simeon voorzegt ook dat dit Kind tot een val en opstanding van velen in Israël zal zijn. Christus kan niet neutraal worden benaderd. Zijn komst brengt scheiding. Mensen vallen over Hem

wanneer zij Hem verwerpen, maar staan op wanneer zij in Hem hun behoud zoeken. Hij zal worden tegengesproken. Zijn komst brengt dus niet alleen bewondering, maar ook strijd en lijden met zich mee. Maria zal daarin delen; een zwaard zal door haar ziel gaan. De weg van de Zaligmaker loopt niet langs menselijke eer, maar door verwerping en smart.

Ook Anna verschijnt in de tempel. Zij is een oude weduwe die God dient met vasten en bidden. Haar leven lijkt verborgen, maar zij is niet vergeten. Zij verwacht de verlossing en spreekt over Christus tot allen die deze verlossing verwachten. Simeon en Anna laten zien hoe een leven van wachten eruitziet: niet passief, maar biddend, dienend en belijdend.

Daarna keert het gezin terug naar Nazareth. Jezus groeit op. Lukas zegt dat Hij toenam in wijsheid, grootte en genade bij God en de mensen. Dit is een diepe verborgenheid: de eeuwige Zoon is werkelijk mens geworden en heeft een menselijke ontwikkeling doorgemaakt. Hij groeit op in een gezin, leert en leeft onder gehoorzaamheid. Zijn heiligheid blijkt niet in opvallende tekenen, maar ook in het gewone leven.

Het laatste gedeelte van het hoofdstuk brengt ons bij Jezus als twaalfjarige in de tempel. Jozef en Maria reizen jaarlijks naar Jeruzalem. Na afloop missen zij Jezus en zoeken Hem met angst. Na drie dagen vinden zij Hem in de tempel, te midden van de leraars. Hij luistert en stelt vragen. Iedereen verwondert zich over Zijn verstand en antwoorden.

Maria spreekt Hem aan vanuit haar zorg. Jezus antwoordt dat Hij moet zijn in de dingen van Zijn Vader. Daar klinkt Zijn unieke bewustzijn van Zijn afkomst en opdracht. Hij behoort allereerst aan Zijn hemelse Vader toe. Zijn leven wordt bepaald door goddelijke gehoorzaamheid. Toch keert Hij met Jozef en Maria terug naar Nazareth en is hun onderdanig. Zijn hemelse roeping sluit Zijn aardse gehoorzaamheid niet uit.

Hier ligt een belangrijke les voor ons. Christus is niet gekomen om Zijn eigen weg te zoeken, maar om de wil van de Vader te doen. Zijn hele leven, van kribbe tot tempel en verder, staat in het teken van gehoorzaamheid. Dat is onze hoop: waar wij tekortschieten, heeft Hij volmaakt gehoorzaam geleefd. Wie Hem gelovig zoekt, vindt in Hem niet alleen een voorbeeld, maar de Zaligmaker.

Vragen

1. Wat leert het bevel van keizer Augustus ons over Gods regering over de geschiedenis?
2. Wat maakt de geboorte van Jezus in de kribbe zo veelzeggend?
3. Waarom zijn de herders eerst bevreesd, en wat verandert hun houding?
4. Welke betekenis hebben de namen Zaligmaker, Christus en Heere?
5. Wat valt op in de reacties van de herders, Maria, Simeon en Anna?
6. Wat betekent het dat Simeon Christus Gods zaligheid noemt voor alle volken?
7. Waarom is Jezus volgens Simeon tot een val en opstanding van velen?
8. Wat leert Jezus' verblijf in de tempel over Zijn verhouding tot Zijn hemelse Vader en Zijn

aardse ouders?